

DE LEGITIMITEIT VAN DE VERENIGING SURINAAMS BEDRIJFSLEVEN ALS OVERKOEPELENDE WERKGEVERSORGANISATIE IN SURINAME

Ir. M. Meyer, voorzitter VSB

De VSB, opgericht in 1950, is in de 60 jaar van haar bestaan uitgegroeid tot een overkoepelende werkgeversorganisatie van lidbedrijven. Zij komt op voor de belangen van haar leden en zet zich in voor de bevordering van het economisch en sociaal welzijn van de Surinaamse gemeenschap. Dit doet zij door actief te opereren op verschillende niveau's van de private sector en door samen te werken met het maatschappelijk middenveld.

De oprichting van de VSB in 1950 was een logisch gevolg op de in 1948 aangekondigde staatkundige wijzigingen van Suriname binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Tot dan bestond er slechts een “Vereniging” voor het onderhouden van het Bedrijfscontact met een in Nederland gevestigde organisatie, welke als voorloper van de VSB moet worden aangemerkt.

Sinds 1950 is de VSB steeds verder gegroeid en fungeert de Vereniging als nationale overkoepelende organisatie van werkgevers in ons land. Anno 2010 coördineert de VSB meer dan 10 sectoren uit de economie, die tezamen de dragers zijn van de gehele Surinaamse economie. Het ledenaantal is gegroeid van 53 in 1950 tot 220 in 2010.

Haar legitimiteit ontleent de VSB uit de nationale en internationale erkenning van het tripartisme waarin naast de werkgevers ook de werknemers en de Overheid deel van uitmaken. De belangenbehartiging is na 1975 verwerkt in de Grondwet van Suriname.

Om inhoud te kunnen geven aan haar doelstellingen opereert de VSB op een drietal niveaus, te weten:

- Het niveau van de ‘Unionized (grote) Private Sector’, waarop arbeidsverhoudingen, Foreign Direct

Investment, grote bijdrage aan het Bruto Binnenlands Product en “Highly-Skilled Labour” aan de orde zijn.

- Het niveau van de ‘Domestic Private Sector’ van de SME, Small and Medium Size Enterprises, waarop business development services training, certificering, informatie en vooral “decent employment” een rol spelen.
- Het niveau van de “Civil Society Private Sector”, waarop vooral professionaliseren, training, clustering (businessnetwerk) aan de orde zijn.

Door samen op te trekken binnen één overkoepelende organisatie wordt op meer effectieve en efficiënte wijze gewerkt aan de bevordering van de welvaart van Suriname.

Tijdens haar 60 jarig bestaan heeft de VSB op verschillende manieren en met wisselend succes zich ingezet voor: het behoud van het vrije ondernemerschap, het vestigen van een vrije markteconomie, het bewaken van de democratie, het verstrekken van adviezen (gevraagd/ongevraagd) aan de Overheid op een groot aantal gebieden, het substantieel bijdragen tijdens allerhande ontwikkelingen, zoals economische crisis, structureel aanpassen, globaliserende en internationaal economische integratie van Suriname.

Fernandes Bottling Company in 1950 aan de Klipstenenstraat

Geschiedenis van de Vereniging

1950-1960: de fase na de oprichting.

In deze eerste periode – direct na de koloniale tijd – domineerde het Nederlandse belang binnen het Bedrijfsleven de VSB. Kenmerkend voor het eerste decennium is de duidelijke erkenning van de Vereniging als adviesinstantie voor de overheid.

1960-1975: transformatie van de economie

De VSB en haar leden droegen bij aan het tot stand komen van nieuwe economische activiteiten op basis van de natuurlijke hulpbronnen van Suriname, daarbij aangestuurd door de economische opbouw plannen en programma, zoals het Welvaartfonds, het Tienjaren Plan en de Vijfjaren Plannen. Met de aanpak van de infrastructuur en de bouw van de Krachtcentrale te Afobakka kwam een golf van economische sub-sectoren van de grond, waarbij naast de grote ondernemingen ook kleine bedrijven ontstonden.

Surinaamse ondernemers kwamen aan het firmament met de productie van goederen en diensten.

De tijdgeest van die periode bracht ook met zich mee de passie van de Surinaamse politici om als tegenhangers van buitenlandse ondernemingen, een groot aantal parastatale ondernemingen op te richten.

1975-1980: moeizaam functioneren in tripartiet verband

De VSB werd na de Onafhankelijkheid beschouwd als een volwaardige sociale partner, die echter moeizaam binnen het tripartiet verband van de Republiek Suriname, als partner van de Overheid en de Vakbeweging zou moeten functioneren. De politieke Overheid domineert de economische richting van het land en de Vakbeweging bleef van nature vijandig en wantrouwig ten opzichte van de werkgevers vereniging.

1980-1990: belangrijke rol bij terugkeer tot de democratie

In deze periode voltrok zich aan de ene kant een versneld proces van 'terugtrekking' van de Nederlandse en andere

buitenlandse belangen uit Suriname, terwijl juist na 1980 door de toenmalige machthebbers de VSB werd uitgenodigd om te participeren in Bestuursactiviteiten van het land.

Uiteindelijk heeft de VSB een belangrijke bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de Grondwet in 1987 en de daarop gehouden Algemene, Geheime en Vrije verkiezingen in 1987.

1990-heden: structurele aanpassing, globalisatie, integratie

De VSB speelt op actieve wijze in op de veranderende economische context: structurele aanpassingsperiode (begin 90-jaren), globalisatie, internationale economische integratie en handelsliberalisatie (waaronder (toetreding tot Caricom).

Waar nodig werden strategische allianties aangegaan met andere actoren in Suriname uit de private, semi-publieke en publieke sectoren op het gebied van de verlening van Business Development Services aan het gehele Bedrijfsleven. Tenslotte heeft de VSB zich een betrouwbare partner getoond bij het bijdragen aan overleg over informatiesharing en consultaties, die nodig waren voor de ondersteuning van de Overheid bij het onderhandelen over Internationale (handels) verdragen.

De VSB heeft in deze periode zich nationaal en internationaal weten te versterken om zich te kunnen handhaven in de positie van overkoepelende werkgeversorganisatie in Suriname.

Ontstaan en Oprichting

In de periode voor de oprichting van de VSB zijn er al enkele sectoren die zich hebben gebundeld. Voor de land- en tuinbouw sector wordt in 1884 de vereniging 'Suriname' opgericht, in 1891 'de Surinaamse Plantersvereniging' en in 1899 de 'Surinaamse landbouwvereniging'. Daarnaast was ook de vereniging 'Handel- en Nijverheid in Suriname' opgericht in 1919 onder leiding van de heer mr. A. van Traa, toenmalig directeur van De Surinaamsche Bank. Na de opheffing van deze vereniging in 1933 is op initiatief van de heer J.F.D. Haenen een belangenvereniging opgericht voor het behartigen van de belangen van de ondernemers.

Deze belangenvereniging kan gezien worden als de

CKC Warenhuis in 1950

De Surinaamsche Bank in 1950

aanzet voor de oprichting van de VSB. Gezien de tijdgeest en de op handen zijnde staatkundige ontwikkelingen en de daarmee te verwachten veranderende economische ontwikkelingen, heeft de Ondernemersraad voor Suriname in Nederland hierop goed ingespeeld. De secretaris van deze Raad, de heer mr. C. M. Elenbaas kwam naar Suriname voor het verlenen van bijstand. Hij werd ook de eerste voorzitter van de Vereniging.

De oprichtingsvergadering van de VSB vindt plaats op 28 maart 1950 in het gebouw van de Stadszending van de Evangelische Broedergemeente te Paramaribo.

Ontwikkelingen tot aan 1980

In de periode ten tijde van de oprichting van de VSB en de periode tot aan 1980, is de focus van beleidsmakers en ondernemers gericht op ontwikkeling en industrialisatie middels het Welvaartsfonds, het Tienjarenplan, de twee Vijfjarenplannen, het Brokopondoplan en het voor het Ontwikkelingsverdrag met Nederland in 1975 opgestelde Programma voor de sociaal-economische ontwikkeling van Suriname met als bijlage "Mobilisatie van het Eigene". Al deze plannen gingen uit van de exploratie en exploitatie van onze natuurlijke hulpbronnen, met name in de mijnbouwsector en het waterkrachtpotentieel.

In deze periode is er sprake van veranderende inzichten ten aanzien van de maatschappelijke verhoudingen, mede door de toename van Surinaams geleide ondernemingen. Kenmerkend was echter ook de sterke groei van de overheidsinterventies in de economie, met als gevolg een sterke groei van de publieke sector en van het aantal parastatale bedrijven.

Mede hierdoor was de VSB genoodzaakt om haar beleid met betrekking tot de sociaal economische en sociaal politieke orde te wijzigen en de Vereniging te herstructureren. Hierdoor konden ook parastatale bedrijven lid worden van de VSB. Voor deze laatste groep was het lidmaatschap van de VSB van zeer groot belang.

In deze beginperiode werden een groot aantal adviezen uitgebracht aan de regering, en werden een aantal zaken

door de VSB geïnitieerd en tot stand gebracht. Enkele voorbeelden zijn:

- Oprichting Handelsavondschool
- Oprichting Surinaams Arbitrage Instituut (SAI)
- Oprichting Centraal Voorzieningsfonds Particuliere Werknemers in Suriname
- Oprichting van de Middelbare Handelsschool
- Instelling van de Commissie van Arbeid (bipartite vakbeweging/bedrijfsleven)
- Participatie VSB in bestuur SIVIS en de Commissie (later Stichting) tot bevordering van het Toerisme in Suriname
- Oprichting, op initiatief van de VSB, van de Rijstunie en de Vereniging van Exporteurs.

Werken aan Democratisering: 1980-1990

Na militaire machtsovername 1980 wordt de volksvertegenwoordiging buiten werking gesteld. Voor het opvullen van het ontstane bestuursvacuüm wordt door het Militaire Gezag besloten om de Vakbeweging en het Bedrijfsleven uit te nodigen om met haar het Beleid van de Surinaamse Staat te continueren.

In de periode 1980-1982 is de VSB het hoofdkwartier waaruit de roep wordt gecoördineerd voor terugkeer naar de Democratie: de Beweging onder leiding van de heer mr.K.C.Gonsalves en de voorzitter van de VSB de heer H.Lionarons.

In februari 1980 bood de VSB het militair gezag een memorandum aan waarin onder andere de instelling van een zakenkabinet werd bepleit.

Begin 1984 brengt de VSB haar visie uit omtrent de instelling van een Interimregering bestaande uit technocraten om te komen tot een duurzame oplossing voor de ontstane bestuurscrisis in Suriname na de val van het kabinet Alibux. Na mandaat van de ALV participeerde de VSB zowel in de Interimregering als de ingestelde Denkgroep. De heer mr. M.J.B.Chehin wordt voorgedragen voor het bekleden van de post van minister van Financien. In het kader van binnen de Denkgroep, worden door de VSB twee belangrijke visies van het

bedrijfsleven op schrift gesteld en ingediend, t.w.: “Visie van het Bedrijfsleven met betrekking tot Democratische Structuren van duurzame aard” (mei 1984) en “Visie van het Bedrijfsleven met betrekking tot de Overgangsfase” (1984).

Na de beëindiging van de zittingsduur van de Interimregering eind 1984, besluit de VSB om niet deel te nemen in een nieuwe regering. Dit besluit hield direct verband met de onderwaardering van de factor ‘kapitaal’ ten opzichte van de factor ‘arbeid’ die zich manifesteerde in de toewijzing van slechts 6 zetels in de benoemde Assemblee aan het Bedrijfsleven en maar liefst 11 aan de Vakbeweging.

Wel participeerde de VSB actief in het Topberaad, een uitvloeisel van de Denkgroep, dat na het Politiek Accoord van november 1985 fungeerde als hoogste politieke orgaan.

In het Topberaad werd de VSB vertegenwoordigd door de fungerend voorzitter de heer John Leckie, de fungerend ondervoorzitter de heer Jozef Brahim en het plaatsvervangend bestuurslid de heer drs. P. Radhakishun. De heer ir. Marcel Meyer volgde dhr. Radhakishun op in de Denktank nadat laatstgenoemde een ministerspost aanvaardde.

In het Topberaad heeft de VSB tezamen met de ASFA en later ook met de toetredende vertegenwoordiger van de politieke partijen, zich op bijzondere wijze van haar taak gekweten en wordt voor ons land ‘de schade’ beperkt gehouden. De VSB leverde ook een intensieve bijdrage aan de totstandkoming van de Concept Grondwet 1987. Na de verkiezingen en inauguratie van de nieuwe, democratisch gekozen regering, levert de VSB een fundamentele bijdrage aan de economische opbouw van ons land, onder meer door adviezen ten behoeve van het bedrijfsleven over het structureel aanpassingsprogramma, de operationalisering van de Raamovereenkomst Suriname-Nederland in 1994 en de overbruggingshulp.

Een veranderde maatschappelijke context: 1990 – heden

In de daaropvolgende periode van 1990 tot heden, is het beleid van de Vereniging afgestemd op de zich verder

veranderende inzichten. In 1998 is in het Gestructureerd Samenwerkingsverband ook een aandeel geleverd voor het scheppen van condities voor het verbeteren van het ondertussen sterk verslechterde ondernemersklimaat en de financieel-economische en politieke ontwikkelingen. Veel van de activiteiten in deze periode waren daarom gericht op het versterken van het ondernemers- en investeringsklimaat in Suriname. Initiatieven werden ondernomen om het ondernemerschap te stimuleren, de concurrentiepositie te vergroten en de kwaliteit van producten te bewaken. Dit gebeurt op nationaal, regionaal en internationaal niveau en in samenwerking met verschillende partijen waar onder zusterorganisaties, de overheid, de vakbeweging en niet-gouvernementele organisaties.

Het maatschappelijk verantwoord ondernemen en good corporate governance zijn factoren die ook mee zijn ontwikkeld bij het uitvoeren van het beleid en de daarmee gepaard gaande activiteiten in beleidsclusters.

Enkele voorbeelden van activiteiten ter illustratie van de wijze waarop de VSB heeft bijgedragen aan een positieve ontwikkeling en bevordering van het Surinaams investerings- en ondernemersklimaat zijn onder meer:

- De ontwikkeling naar maatschappelijke, sociale en economische dialoog. Het resultaat hiervan is de instelling van het Tripartiet Overleg (TO) in 1994 en de instelling van de Sociaal Economische Raad in 2009.
- Operationalisering van de Vacaturebank in 1994.
- Operationalisering van het Investeringsfonds (IFONS).
- Liberalisatie van het vigerend import- en exportvergunningensysteem.
- Instelling van de Wegen Autoriteit.
- De oprichting van het Suriname Business Forum en het daarbij horende Suriname Business Center voor een gezamenlijke Public Private Partnership met de Overheid, de ASFA en de Kamer van Koophandel en Maatschappelijke organisaties;
- Voor het verwezenlijken van macro-economische en financiële stabiliteit wordt een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van wet- en regelgeving middels een vertegenwoordiger in de Staatsraad en

Rafinaderij Staatsolie

Integra Marine

vertegenwoordigers in diverse relevante commissies. Met name het Investerings- en het belastingregime zijn de gebieden waaraan bijzonder veel aandacht en tijd wordt geschonken.

- Participatie in diverse overheidscommissies, handelsmissies, besprekingen en het geven van gevraagd en ongevraagd advies aan de overheid
- Het creëren van toegang tot financiële- en investeringsmogelijkheden voor ondernemers
- Het upgraden van werknemers, certificering van bedrijven
- Het aangaan van partnerschappen met de overheid en anderen
- Handelsbemiddeling.

Arbeidsverhoudingen

Mede door de stakingen als gevolg van de staatkundige en politieke verhoudingen is de vakbeweging in het verleden genoodzaakt in bilateraal verband samen te werken met de werkgevers om de sociaal- economische verhoudingen in goede banen te leiden. Het bereiken van consensus is in de loop der jaren niet altijd even gemakkelijk geweest, er moest soms letterlijk en figuurlijk hiervoor 'geknokt' worden. Het resultaat hiervan is de huidige positieve tripartiete samenwerking tussen de VSB, de Vakbeweging en het Ministerie van Arbeid voor wat betreft arbeidsverhoudingen, waaronder Human Resource ontwikkeling, veiligheid- en bedrijfsgezondheids aangelegenheden, wetgeving en opleidingen.

Voor het creëren van welvaart en productieve werkgelegenheid die essentieel is voor het elimineren van armoede en inkomensongelijkheid, wordt door de VSB deelgenomen aan de beraadslagingen in tripartiet verband over onder andere het Sociaal Akkoord, Skills Development, de participatie in het AAC, de Ontslagcommissie, de Bemiddelingsraad, SAO, SIVIS, Arbeidswetgeving, Kinderarbeid, Milieu en Technologische ontwikkeling.

De participatie in de verschillende commissies onder de paraplu van het Ministerie van Arbeid, Technologische Ontwikkeling en Milieu (ATM) biedt de VSB de gelegenheid haar zienswijze uit te dragen en mee te helpen het beleid te bepalen om zodoende haar aandeel te leveren voor de optimalisering van de arbeidsmarkt in al haar facetten.

De tripartiete samenwerking van de Vereniging met de Vakbeweging en de Overheid wordt sedert 1982 elk jaar weer bevestigd door de deelname van de VSB aan de tripartiete delegatie voor de Jaarlijkse Conferentie van de International Labour Organization (ILO) in Genève. Op deze conferentie worden arbeidsgerelateerde onderwerpen besproken en wordt het kader voor het vaststellen van beleid aangegeven voor de Overheid, de Vakbeweging en de Werkgevers.

Internationale betrekkingen

De globalisatie, internationale economische en regionale integratie heeft er toe geleid dat de VSB op verschillende niveaus internationale samenwerkingsverbanden is aangegaan. Het participeren van de VSB op bestuurlijk niveau in regionale, internationale en regionale organisaties, instituten en programma's is een belangrijke factor in het proces voor het vergroten van het concurrentievermogen van ondernemers en het bevorderen van een positief economisch en sociaal klimaat.

Voor de arbeidsaangelegenheden is de Vereniging op wereldniveau toegetreden tot de International Organisation of Employers (IOE) en wordt als zodanig door de ILO erkend als de sociale partner.

Behalve participatie in de jaarlijkse ILO conferenties, participeert de Vereniging in diverse bijeenkomsten en andere activiteiten van de IOE en de ILO met betrekking tot arbeidsgerelateerde onderwerpen zowel voor de werkgevers als de werknemers en de overheid. De actieve participatie van de VSB heeft geleid tot regionale en internationale erkenning welke tot uitdrukking komt in het bekleden van het voorzitterschap van de CEC gedurende enkele bestuursperioden door de huidige voorzitter van de Vereniging, ir. Marcel A. Meyer, voor de eerste maal in 1997, evenals het ondervoorzitterschap door het bestuurslid mr. F. Welzijn sinds 2008. De heer Welzijn bekleedt sinds 2009 ook de functie van permanente vertegenwoordiger in de Governing Body van de ILO namens de Caribbean sub ILO-regio. De actoren en het gebied waarmee en waarin wordt geopereerd in CEC verband zijn internationaal- en regionaal niveau verenigd in o.a. de CARICOM, CARIFORUM en Nationale Overheden.

De VSB levert voorts op continentaal niveau ook haar bijdrage aan de totstandkoming door deelname in de CEATAL, de Adviesraad van Werkgevers van de OAS.

International Labour Organization (ILO)

Op de agenda van de Vereniging staan ook partnerschappen met internationale en regionale financiële instellingen voor de maximale benutting van financiële mogelijkheden voor de promotie van ondernemers en het vergroten van het concurrentievermogen. Enkele instellingen waarmee een samenwerkingsverband bestaat zijn bijvoorbeeld PRO-Invest, CEDA (Caribbean Export Development Agency) in samenwerking met het ministerie van Handel en Industrie, IntEnt Nederland en IntEnt Suriname, de Interamerican Development Bank en de Caribbean Association of Industry & Commerce (CAIC).

De ontwikkelingen binnen de ACP, EU, CARIFORUM, EPA, WTO en EULAC (deelname aan beraadslagen van sociale partners van Europa, Latijns-Amerika en het Caraïbisch Gebied) worden door de Vereniging nauwlettend gevolgd middels participatie aan de periodieke EESC vergaderingen in Brussel en de regionale bijeenkomsten in de 3 ACP-regio's.

Voorts worden waar nodig in samenwerking met vooral het ministerie van Handel en Industrie en het Ministerie van Planning en Ontwikkelingssamenwerking de onderhandelingen en de naleving c.q. implementatie van verdragen en andere internationale- en handelsovereenkomsten nader bekeken en van commentaar voorzien.

Voor de capaciteits- en institutionele versterking van de Vereniging in het kader van de herstructurering en het imago van de VSB, zijn samenwerkingsverbanden aangegaan met onder andere DECP (Dutch Employers' Cooperation Programme) en NWP (Netherlands Water Partnership).

Het VSB Manifest 'Suriname op een Kruispunt, van Herstel naar Duurzame Sociaal-economische Ontwikkeling'

Ter gelegenheid van haar 60-jarig bestaan op 28 maart 2010, gaf de VSB een Manifest uit waarin de toekomstvisie van de VSB voor een samenleving waarin de private sector de 'engine of growth' is voor groei van de werkgelegenheid en het Bruto Binnenlands Product, is vastgelegd.

Resumerend kan gesteld worden dat de VSB als werkgeversorganisatie vanaf haar oprichting in 1950 tot heden, de belangen van haar leden heeft behartigd en het economisch en sociaal welzijn van de Gemeenschap heeft bevorderd.

Daarnaast heeft zij altijd in de bres gestaan voor het stimuleren van vrij ondernemerschap en bevorderen van de vrije markteconomie. Hierbij is altijd ingespeeld op de sociale vraagstukken en de economische gevolgen voor de samenleving in veranderde omstandigheden op nationaal, regionaal en internationaal niveau.

"Alle goede dingen die bestaan zijn de vruchten van originaliteit"

"All good things which exist are the fruit of originality"

John Stuart Mill 1806-1873

Voorzitters	Secretarissen	Directeuren
Mr.C.M.Elenbaas [1950-1954)	Drs.E.H.Jonkers 1955-1960	Dr.J.Sedney 1990-1992
Mr. C.C. de Rooy (1955-1950)	E. R. Manichand (1960-1962)	E.E. Refos (1992-1995)
Drs. E.H. Jonkers (1960-1963)	Mr. J.A. de Miranda (1962-1963)	H. J. Buenos de Mesquita (1996-1999)
Mr. B.C. de Groot (1964-1967)	Mr. R.B. van Tongeren (1963-1965)	E. Nahar – interimmanager (2000-2001)
Drs. J. Michels (1968-1975)	C.H. Ackerman (1965-1967)	E.R. Refos (2004-2006)
Mr. E.J.H. Barend (1975-1980)	Drs. R.A. Schermel (1968-1976)	Ing. R. van Essen (2007-heden)
Mr. W. Lim A Po (1980-1981)	G.R. Bijnoe (1976-1996)	
W.H. Lionarons (1981-1982)	Mw. A. Smiet (1998 – 2000)	
Drs. A. J. Brahim (1990-1991)	Mr. H. Doelwijt (2001-heden)	
Ir. M.A. Meyer (1992-heden)		